

Donderdag 25 april 2024

Vroegtijdige zorgplanning bij dementie

Lisa Carmans - geriater

rz **tienen**

iedereen
Vriendelijk Inlevend
Professioneel



Doel van vroegtijdige zorgplanning?

Doel van vroegtijdige zorgplanning?

= nadenken over de zorg van morgen

- Normen en waarden

Vroegtijdige zorgplanning is des te belangrijker als je in omstandigheden zou belanden waarin het moeilijker wordt om mee te beslissen. Het zal artsen en zorgverleners toelaten om, eventueel samen met je familie, beslissingen te nemen die zo dicht mogelijk aansluiten bij wat jij wenst.

- Vertegenwoordiger

Maakt dementie altijd onbekwaam?

Maakt dementie altijd onbekwaam?

Neen!!

- Er is geen wet die bepaalt dat mensen met dementie onbekwaam zijn...
- Wet beschrijft enkel "door zijn gezondheidstoestand niet meer in staat zijn zijn belangen op te nemen"
- Ouderdom, fysieke beperking -> nooit voldoende
- Ptn met beginnende dementie zijn dus **zeker nog bekwaam**
- Geval per geval, beslissing telkens in belang vd persoon

Bekwaamheid is de regel, onbekwaamheid is de uitzondering

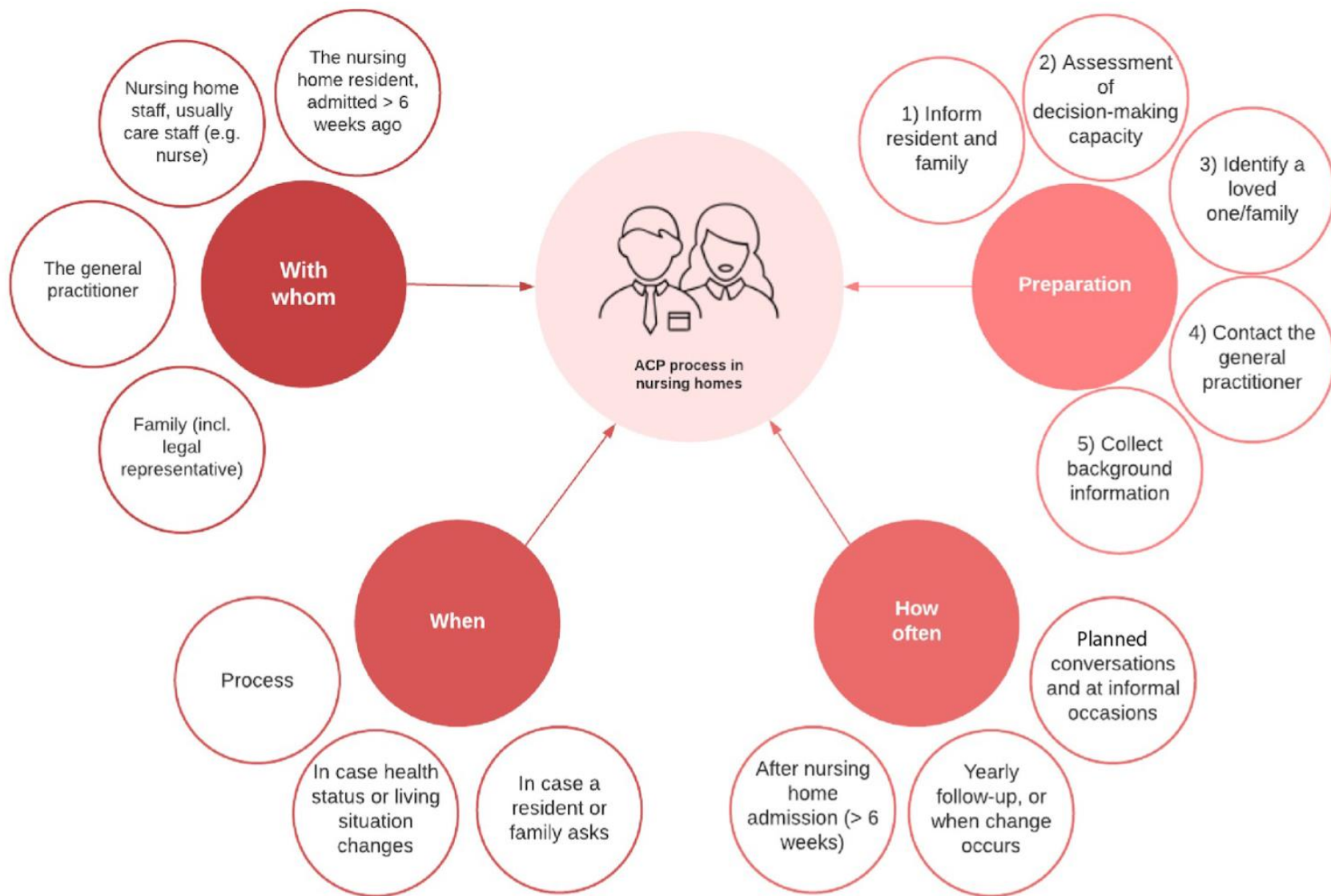
Belang van VROEGtijdige zorgplanning

Pt met dementie verliest geleidelijk aan vermogen om geïnformeerde beslissingen te maken

- maakt deze patiëntengroep de belangrijkste groep voor VZP!
- belang van zorgplanningsgesprekken te starten in het vroege stadium van dementie!

Studie 2018 toont dat slechts 22% vd overleden WZC-bewoners in België een VZP gesprek hadden, slechts 11,8% van de personen met dementie.

- VZP gesprek na diagnose + bv wanneer thuissituatie niet meer mogelijk is en pt naar WZC gaat



Zorgvolmacht

- \approx vertegenwoordiger
- **Wilsbekwame** persoon stelt een wilsbekwame persoon aan zijn vermogen te beheren als hij/zij wilsonbekwaam wordt
- Lastgeving kan beperkt tot zeer uitgebreid zijn
- Geen beperkt aantal lasthebbers
- Wanneer onbekwaam? Opgenomen id zorgvolmacht:
 - Door lasthebbers te bepalen
 - Door 2 onafhankelijke artsen te bepalen

Zorgvolmacht

- Schriftelijk en dient geregistreerd te worden in het Centraal Register met of zonder notaris
- Volmacht vs Zorgvolmacht
- Initieel vnl over goederen maar sinds 2019 ook zorgaspecten oa
 - Verblijfplaats
 - Vertegenwoordiger vd patiëntenrechten



Is een wilsverklaring altijd bindend?

Wilsverklaring

- Opgesteld door een wilsbekwame persoon, treedt pas in werking zodra deze persoon wilsonbekwaam wordt.
- Vaak betrekking tot levenseinde:
- Positieve wilsverklaring (=niet bindend) oa wilsverklaring van euthanasie
- Negatieve wilsverklaring (= altijd bindend) bv geen reanimatie, geen voeding etc..

Fysieke onmogelijkheid:

De verzoeker is niet in staat de wilsverklaring zelf te schrijven.
De reden waarom de verzoeker fysiek blijvend niet in staat is deze negatieve wilsverklaring te schrijven en te ondertekenen is de volgende:

de heer/ mevrouw
werd aangewezen om deze negatieve wilsverklaring schriftelijk vast te leggen.

De persoonlijke gegevens van de vernoemde persoon zijn de volgende:

Adres.....
Identificatienummer in het Rijksregister (of N.N.)
Telefoonnummer.....
Geboortedatum en geboorteplaats.....
Eventuele graad van verwantschap

Deze verklaring is opgemaakt in ondertekende exemplaren die worden bewaard:

Gedaan te, op

Datum en handtekening van de verzoeker:

Datum en handtekening van de vertegenwoordiger:

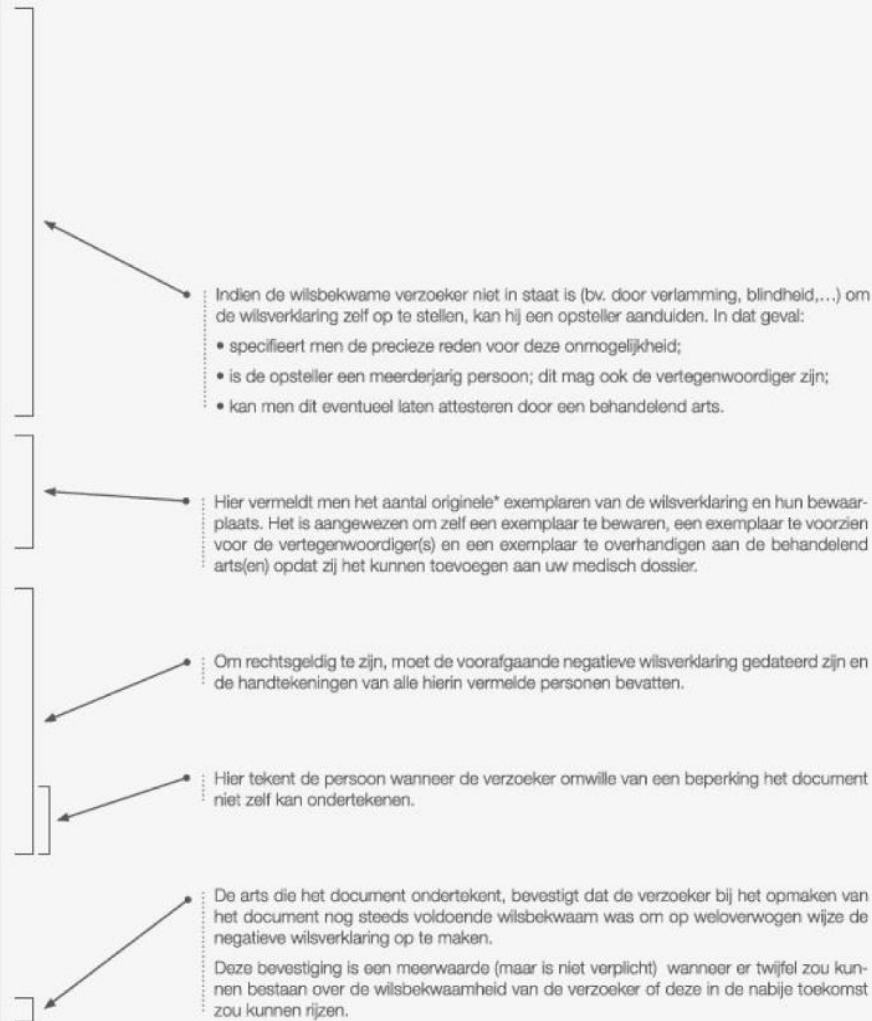
Datum en handtekening van de aangewezen persoon die de wilsverklaring heeft opgesteld in plaats van de verzoeker:

Facultatief:

De behandelend arts bevestigt door ondertekening uitsluitend de wilsbekwaamheid van de verzoeker:

Handtekening, datum, en stempel:

(bij iedere datering en handtekening worden de hoedanigheid en de naam vermeld)



De negatieve wilsverklaring blijft onbeperkt geldig.

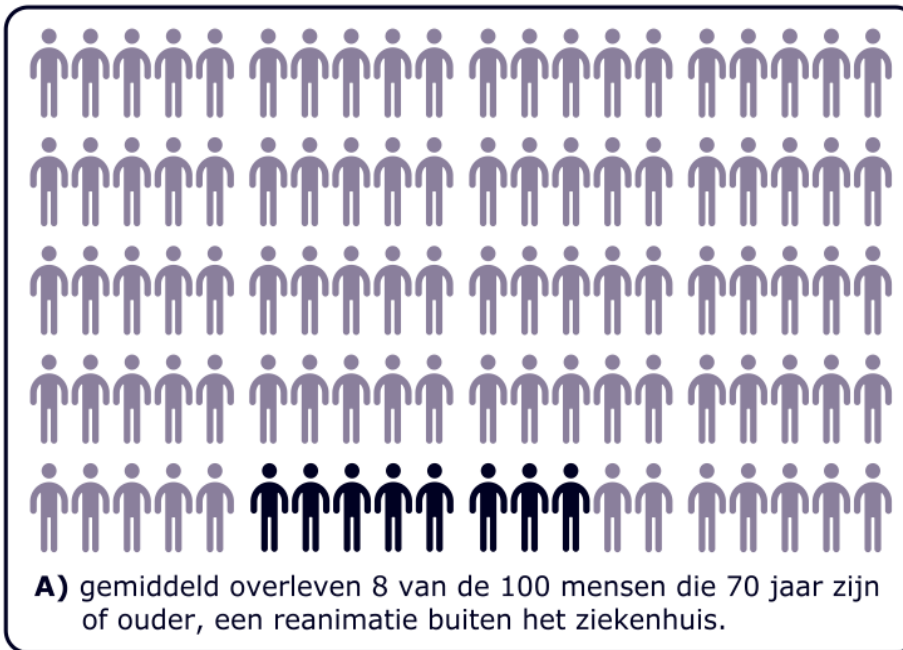
* Een origineel exemplaar hoeft niet helemaal met de hand te worden vervolledigd, maar is een exemplaar dat voorzien werd van authentieke handtekeningen.

Overleving out hospitalisatie reanimatie?

Reanimatie

Prognostisch ongunstige factoren:

- Oudere leeftijd
- Actieve maligniteit
- Nierinsufficiëntie
- Beperkte ADL zelfstandigheid
- Sepsis
- Pneumonie
- Acuut neurologische aandoening
- Hypotensie bij opname



Reanimatie

- 86-97,6% vd 70plussers en 90,6- 96,7% vd 80plussers overlijdt bij een circulatiestilstand buiten het ziekenhuis
- Weinig kans dat de overlevenden -zonder blijvende (neurologische) schade- hun leven zelfstandig kunnen voortzetten.
- Reanimatie IN hospitaal zal de kans op overleving +/- 2x zo groot zijn, MAAR over de QOL na reanimatie + 5 jaarsoverleving weinig gegevens.

Enterale voeding

Enterale voeding bij dementie

- Belangrijke maatschappelijke waarde van vocht en voeding
- Gevorderde dementie vaak gepaard met slikproblematiek en wegvallen van spontane voedingsintake
- Belangrijk om dit wegvallen van perorale intake te beschouwen als evolutie naar eindstadium dementie
- Eindstadium dementie = terminale aandoening
- Sondevoeding zal de verdere aftakeling en het overlijden niet verhinderen noch vertragen

Enterale voeding bij dementie

- Voeden bij een andere terminale aandoening (zoals terminaal kanker) voelt anders maar ook dementie is een terminaal proces
- Overlijden agv de terminale aandoening en niet agv voedseldeprivatie

Enterale voeding bij dementie

Enterale voeding zorgt **NIET** voor:

- Langere overleving
- Betere QOL
- Minder decubituswonden
- Verlaagd risico op aspiratiepneumonie

Enterale voeding zorgt **WEL** voor:

- Frequente hospitalisaties: PEG perforatie, infectie
- Discomfort gezien de noodzaak tot fixatie
- Agitatie en antipsychoticagebruik

Euthanasie bij dementie

- “Hot” topic
- Veel misvattingen in de algemene bevolking
- “Als ik dement word, geef me dan maar een spuitje”

Herman heeft dementie en wil euthanasie, maar die wordt geweigerd

Herman is de oudste en ook de nieuwste vriend van **Daan Heerma van Voss**. Hij is weduwnaar, heeft alzheimer en wil euthanasie. Maar Herman mag niet sterven. “Hoe meet je iemands wilsbekwaamheid als hij geen volzinnen meer kan uitspreken?”

Daan Heerma van Voss

Zaterdag 02 maart 2024 om 03:00

+

Euthanasie bij dementie: hoe geef je een dodelijk spuitje aan iemand die niet weet wat er gebeurt?

De vraag naar euthanasie bij gevorderde dementie leeft sterk in brede lagen van de bevolking. Ze willen niet “te vroeg” afscheid nemen, maar ook niet “aftakelen”. Maar artsen op het terrein hebben veel bedenkingen. Wat zijn de hindernissen en valkuilen?

Misschien is onze vrije keuze voor euthanasie bij dementie minder vrij dan we graag denken

Is onze vrije keuze om nu te beslissen dat we euthanasie willen als we dement worden, wel zo vrij, vraagt Jessie Dezutter.

+

EUTHANASIE

Ouderen willen regie behouden, ook over hun levenseinde

Ouderen die levensmoe zijn, zouden “het leven moeten kunnen teruggeven”, zegt CM-voorzitter Luc Van Gorp. In een interview koppelde hij dat aan de vergrijzing en de kosten van de ouderenzorg. Jammer, vinden velen.

Veerle Beel

Dinsdag 09 april 2024 om 03:00

Euthanasie

Wet van euthanasie

- **Wilsbekwaam** en bij bewustzijn
- Medisch uitzichtloze toestand
- Aanhoudend en ondraaglijk fysiek/psychisch lijden
- Verzoek actueel, vrijwillig, herhaald en zonder druk van 3den

Wilsverklaring euthanasie

- Pt is **wilsonbekwaam** maar
- **ENKEL** bij de pt die onomkeerbaar bewustzijnsverlies heeft => coma of vegetatieve status

Euthanasie bij dementie

- Dus enkel mensen met milde dementie, die wilsbekwaam zijn, kunnen euthanasie vragen
- Nederland: enige land dat ook wettelijk euthanasie bij gevorderde dementie toe staat

Maar veel controverse.. weinig uitgevoerd.

Waarom euthanasie bij gevorderde dementie toelaten?

- Ondragelijk lijden = dementie is een ernstige ziekte
- Respecte individuele autonomie
- Zo enkel in vroegtijdige stadium van dementie, euthanasie komt "te" vroeg

Waarom euthanasie bij gevorderde dementie niet toelaten?

- Wie beslist op welk moment euthanasie moet doorgaan? Familie?
- Welke maatstaven? Is het voldoende dat pt kinderen niet meer herkent bv?
- Wat is lijden? Op jong leeftijd denken we anders over het leven/vreugde dan als we ouder worden
- Wat bij fysieke weerstand van pt? Pt dan premediceren?
- Het denken rond dementie verandert “niet meer waard te leven”

